

5. ročník – látka na 11. 5. – 22. 5.

- Pracovní sešit str. 17, 26, 27. Jedná se o základy hudebních forem. Jedná se o problematiku velmi rozsáhlou a někdy i složitou. Proto jsem ke každé stránce vytvořil nahrávku ve které jsem se snažil shrnout a vysvětlit to nejdůležitější. Nahrávky budou umístěny na webu školy.

proč je dobré vědět něco o hudebních formách?

- znalost hudební formy může usnadnit nácvič nové skladby (díky formě si uvědomíme co se nám kde opakuje, co je potřeba odlišit atd.).
- Znalost forem je dobrá také pro celkové chápání hudby. Například teď probíráme klasicismus a minule jsem psal, že novým hudebním druhem v období klasicismu je symfonie. Symfonie je skladba pro symfonický orchestr, která se postupně vyvinula do podoby kdy má nejčastěji čtyři části a trvá přibližně 30 – 50 minut (jsou i extrémy kdy trvá více než hodinu a půl). Ta délka je daná tím, že jednotlivé věty jsou tvořeny velkými, často velmi komplikovanými formami. Například první věta mívá často tzv. sonátovou formu. To znamená, že se dá rozčlenit na tři části.
- 1. část – EXPOZICE – V expozici jsou uvedena nejčastěji tři hudební témata, přičemž každé může mít rozsah malé formy. Ta témata se označují jako hlavní, vedlejší a závěrečné.
- 2. část – PROVEDENÍ- V této části skladatel pracuje s těmi tématy z expozice (různě je deformuje, zkracuje, prodlužuje, mění jejich tóniny, navzájem je kombinuje atd.).
- 3. část – REPRÍZA – Jedná se o většinou zkrácené a mírně pozměněné zopakování expozice.

shrnutí základů forem

- Nejmenším stavebním prvkem je dvojtaktí – dva takty, které dohromady dávají smysl. V některých skladbách se neobjevují dvojtaktí, ale trojtaktí.
- Hudební věta vznikne spojením minimálně dvou dvojtaktí, nebo trojtaktí.
- Spojením dvou hudebních vět vznikne perioda. Základní typ periody má osm taktů, to znamená, že jsou čtyři takty předvětí a čtyři takty závětí.
- Spojením dvou period vznikne malá dvoudílná forma, spojením tří period vznikne malá třídílná forma. Malá dvoudílná forma se značí „a b“. Může být buď bez reprízy, když se v dílu „b“ neopakuje předvětí, nebo závětí z dílu „a“, nebo s reprízou, to je když se předvětí, nebo závětí z dílu „a“ objeví i v dílu „b“. Malá třídílná forma je buď „a b c“ – to je když jsou to tři rozdílné úseky, není to příliš časté, nebo „a b a“ – to znamená, že první a třetí díl jsou stejné.
- Pokud řadíme za sebe více malých forem vzniká forma velká. Velká dvoudílná forma je „A B“, velká třídílná forma je „A B A“, nebo „A B C“.

úkol

Pokus se vytvořit rozbor písničky Pod našima okny. Jedná se o malou formu, takže k označení jednotlivých dílů používej malá písmena. Pokus se rozbor zapsat do podobného schéma, jakým je na str. 27 rozebrán Mozartův Menuet z Malé noční hudby.

POD NAŠIMA OKNY

VOLNĚ

1. Pod na - ši - ma o - kny te - če vo - dič - ka,
2. Můj ko - ní - ček vra - ný, ten nic ne - dě - lá,

na - poj mi má mi - lá mé - ho ko - nič - ka.
je - nom když mu řek - neš, že jsi má mi - lá.

Já ho ne - na - po - jím já se ko - ně bo - jím,
On ti hla - vu seh - ne, a - ni se ti neh - ne,

já se ko - ně bo - jím, že jsem ma - lič - ká.
a - ni se ti neh - ne, hol - ka roz - mi - lá.

pracovní list č. 5.5

1. Které roky přibližně ohraničují hudební klasicismus?

2. Které tvrzení je pro hudbu klasicismu nejpříznačnější?
  - a: Hudba v období klasicismu byla velmi komplikovaná a ponurá.
  - b: V období klasicismu ještě neexistoval symfonický orchestr.
  - c: Hudba v období klasicismu měla velmi často snadno zapamatovatelnou melodii a srozumitelnou formu.
  - d: V období klasicismu vznikly varhany.
3. Vrcholem hudby období klasicismu je tzv. Vídeňský klasicismus. Hudbu kterých autorů tento pojem zahrnuje?

4. Je pravda, že v období klasicismu byly v orchestru pouze smyčcové nástroje? Pokud ne, které další tam byly?

5. Joseph Haydn byl kapelníkem u hraběte Morzína. Kde to bylo?

6. Joseph Haydn se zasloužil o rozvoj dvou nových hudebních druhů, kterých?

7. Haydn napsal okolo 104 symfonií. Napiš název alespoň dvou.

8. Co to znamená, když se řekne o skladbě že je cyklická?

Vypracované úkoly mi opět posílejte na jan.adamec@zusvpetrova.cz.

Děkuji